

ESPERANTO

EN AFRIKO

Oficiala bulteno de la Afrika Komisiono de UEA

Numero 32 (2017:3)

Karaj legantoj,

Esperanto-muziko en Afriko konas sekvon de favoraj ekfloriĝoj kaj tio okazas danke al tiuj afrikaj muzikistoj kaj aliaj Esperanto-agantoj, kiuj laboras konstante por plena enhejmiĝo de la Esperanto-kulturo kaj la evoluigo de la movado en la kontinento.

Jen vi konatiĝos en la sekvaj paĝoj i.a. kun la nova talento de la afrikaj muzikistoj, kiu lasttempe produktis sian unuan albumon en profesia son-kvalito kun koruso. Legeblas krome pri io tre bela far honora membro de la konga landa asocio DKEA, kiu partoprenis en neesperantista forumo en la ĉefurbo Kinŝaso kaj rekte invitis pli ol 2000 kongajn kuracistojn kaj sciencistojn lerni kaj uzi Esperanton. Tiu ĉi bulteno enhavas ankaŭ detalojn pri instruaj agadoj en kelkaj unuopaj landoj kaj freŝdataj okazintaĵoj, komunikon pri la oficejoj de UEA en la kontinento kaj multajn aliajn legindaĵojn.

Bonan legadon!

Adjé Adjévi

Oficejoj de Universala Esperanto-Asocio en Afriko

Oficejo de Lokossa

Sekve la malferman alvokon, kiun UEA lanĉis en gazetaraj komunikoj N-ro 662 por tiuj esperantistoj loĝantaj en Afriko kiuj interesiĝas plenumi parton aŭ ĉiujn el la taskoj de la Afrika Oficejo, venis 9 kandidatiĝoj ĝis la limdato.

Post detala trarigardo de la kandidatiĝoj kaj konsideroj rilate al la buĝetaj limigoj, elektitaj kandidatoj estis intervjuitaj. Plurflankaj interkonsentoj kaj interparoloj pri eblaj disdividoj de la rimedoj gvidis al la decido malfondi la

Afrikan Oficejon, kaj starigi oficejojn de UEA en Lomeo (Togolando) kaj Lokossa (Benino), kaj sekve de tio uzi por ili la nomojn *Lokossa Oficejo de UEA* kaj *Lomea Oficejo de UEA*.

En tiuj du oficejoj laboros Apélété Agbolo kaj Adjévi Adjé (Lomea Oficejo) kaj Bernard Gnancadja (Lokossa Oficejo). Ili ne nur plenumos taskojn rilate al la Afrika agado, sed ankaŭ rilate al la ĝeneralaj agadoj de UEA.

Gazetaraj Komunikoj de UEA

Lomea oficejo je ĉies dispono

Lomea Oficejo
lomea.oficejo@uea.org 06 B.P. 61807, Lomé-Togo
www.esperanto-afriko.org

*Karaj samkontinentanoj,
Mi scias pri viaj laboroj por Esperanto en la kontinento, pri kiuj ni ĉiuj kaj UEA dankas vin.
Mi devas levi al vi kelkajn demandojn, kiujn vi bonvolu respondi. La ideo estas kiel kune kontribui por pli vigla, pli forta afrika movado. Temas pri laboro ne nur por UEA, sed ankaŭ por vi mem kaj por via grupo aŭ via asocio.*

Jen la demandoj:

1. Kiu estas la nomo de via grupo aŭ asocio? Bonvolu indiki kaj nomon kaj retpoŝtan adreson de la respondeculo.

2. Ĉu la aktivaĵoj de via grupo aŭ asocio en 2017 estis jam raportitaj en la kontinenta periodaĵo "Esperanto en Afriko"?

3. Ĉu en via lando ekzistas landa asocio?

4. Ĉu via landa asocio havas retpaĝon?

5. Kiu(j) estas la oficiala(j) laborlingvo(j) en via lando?

6. Ĉu ekzistas en la oficiala(j) lingvo(j) de via lando E-informilo(j). Se jes, kiu(j) ili estas? Ĉu vi utiligas ilin en via informa laboro?

7. Ĉu ekzistas instruista sekcio en via lando kaj ĉu tiu samtempe estas landa ILEI-sekcio? Bonvolu doni kaj la nomon kaj la retpoŝtan adreson de la respondeculo.

8. Ĉu ekzistas junulara sekcio en via lando kaj ĉu tiu samtempe estas landa TEJO-sekcio? Bonvolu doni kaj la nomon kaj la retpoŝtan adreson de la respondeculo.

9. Ĉu ekzistas virina grupo en via lando? Bv. doni kaj la nomon kaj la retpoŝtan adreson de la respondeculo.

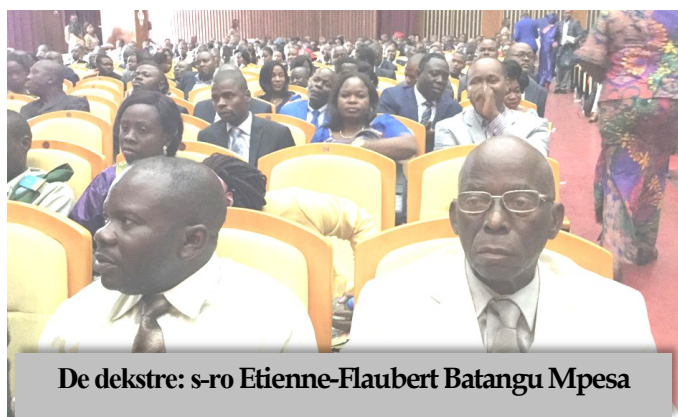
Kompreneble la lomea Oficejo de UEA restas je dispono por helpi vin efektiviĝi tiujn punktojn, kiujn vi ankoraŭ ne realigis. Bv. skribi la koncernan peton al: lomea.oficejo@uea.org.

Multajn dankojn pro via pripensado kaj pro via respondo.

Esperanto en kongra forumo de medicinistoj

S-ro Etienne-Flaubert Batangu Mpesa, profesie farmaciisto, honora membro de la Demokrata Kongra Esperanto-Asocio (DKEA), partoprenis, en la 27-a forumo de la kongraj kuracistoj en Kinŝaso, la 2-an de septembro 2017, kaj rekte invitis pli ol 2000 neesperantistajn medicinistojn kaj aliajn al la lernado kaj uzado de Esperanto.

Per sia faka prelego pri la temo *Kia farmaciisto, kia kuracisto kun kia ekipaĵo*, la fondinto de la Esplora Centro pri Farmacio de Luozi (CRPL) Batangu Mpesa prezentis siajn 37-jarajn spertojn en la farmacia scienco kun propraj praktikaj publikaĵoj rilate al esplorado kaj aliaj aferoj pri loka integra disvolviĝo. Li montris konkretajn atingojn de siaj laboroj kaj atentigis pri la neceso uzi lokajn lingvojn kaj la internacian lingvon Esperanto en la sciencaj sferoj.

De dekstre: s-ro Etienne-Flaubert Batangu Mpesa

En la forumo li reliefigis krome la grandan atingon por la homaro, nome la universalan lingvon E-o, kreitan de L. L. Zamenhof en la jaro 1887. Li elstarigis la fakton ke Esperanto kiel la dua lingvo por ĉiuj estas parolata en pli ol 100 landoj tra la mondo, el kiuj DR Kongo ekde 1963.

Batangu Mpesa komencis lerni Esperanton komence de la jaro 2015 kaj de tiam parolas kaj skribas ĝin. Li eĉ publikigis jam kelkajn el siaj verkaĵoj en la internacia lingvo kaj nun estas entuziasmplena dividi siajn spertojn pri E-o kun siaj kongraj kuracistoj kaj per tio veki ĉe ili deziron lerni kaj uzi la verdan lingvon en siaj prisciencaj aktivaĵoj. Li sciigis la forumon ankaŭ pri la ekzisto kaj funkciado de Universala Medicina Esperanto-Asocio (UMEA).

(Emile Malanda)

Esperanto en la universitata kaj lerneja medioj en Madagaskaro

Gelernantoj de la 5-a lernoklaso en Bouba

La internacia lingvo Esperanto hejmiĝis en la universitata medio de Madagaskaro per la agadoj de la E-kluboj *Brilanta Suno kaj Amikeco* kaj ankaŭ en la lernejo *Bouba* per la E-klubo *Progreso*. La estrino de la koncerna lernejo estas Rasoarimalala Sahoby, fervora e-istino, kiu kuraĝigas siajn gelernantojn pri Esperanto-lernado. Rezulte, entute 309 gelernantoj de kvin klasĉambroj lernas nian lingvon kiel devigan lernobjekton en *Bouba*. Temas pri io serioza kaj grava.

Bouba estas la unua lernejo enlande, kiu akceptis kaj enkondukis la instruon de E-o en siaj lerno-programoj, dank' al klopodoj de la Centro Internacia pri Esperanto (CIE). La direktorino de la koncerna lernejo do kunlaboras kaj partoprenas en la disvastigado de la lingvo man-en-mane kun CIE.

De dekstre: Désiré, Rasoarimalala

Pro malbonaj vivkondiĉoj kaj tiurilataj problemoj en Madagaskaro, CIE bezonas kaj petas helpon por plukazigi serene siajn agadojn en la kampo de instruado. Multas nun la laboro, sed mankas rimedoj kaj jen kial do bonvena estos via subteno al la konto *rabb-y* de UEA aŭ rekte per Western Union al Centre International d'Espéranto, Boîte Postale: 3171 MG-101 Antananarivo, Madagaskaro.

CIE oficiale ricevis agnoskon de UEA kaj rajtigon de la enlanda ministerio pri edukado por organizi E-kursojn en duagradaj lernejoj ekde la jaro 1986. Ĝi organizas du nivelajn ekzamenojn ĉiujare kun disdono de diplomoj al la sukcesintoj.

La lernejo *Bouba* serĉas kaj bonvenigas korespondajn ligojn kun aliaj eksterlandaj lernejoj en Esperanto, en la franca, angla kaj germana lingvoj, kiuj samgrade estas instruataj en ĝi. La lerneja adreso: Collège Bouba, Lot: IVF 75 Ambodihady/Ambohimananarina, Antananarivo-101 Madagascar.

Désiré Rabevazaha

Jen anonco por vi ĉiuj. Kiel vi sciis, lernmaterialoj de jaroj elfluis de la Lokossa Oficejo (LO) de UEA al afrikaj petantoj. Post analizoj, okazas ke la procezo per kiu la materialoj unue venis de la Centra Oficejo (CO) al la oficejo en Lokossa kaj poste al vi, finance ne bonas. Tiel estas prefere ke ekde nun lernmaterialoj rekte elfluos de la CO al vi. Tio signifas ke la Lokossa Oficejo ne plu sendos lernmaterialojn: bonvolu peti ilin rekte de Roterdamo. Mi pretas tamen transsendi petojn tiurilatajn al la Centra Oficejo. La retadreso de la Lokossa Oficejo estas: lokossa.oficejo@ueaorg.

Bernard Gnancadja

Afrika Komisiono de UEA kunside en DR Kongo

Okazis en Kinŝaso, la ĉefurbo de DR Kongo, serio de kunsidoj inter la kunordiganto de la Afrika Komisiono de UEA, Emile Malanda, kaj la prezidanto de la landa asocio DKEA, tiu de la junulara sekcio DKEJO kaj funkciuloj de ILEI-sekcio kaj de fakgrupoj (virina, KECDD) kaj aliaj kongaj unuopaj esperantistoj.

La kunvenoj ebligis interkonsiliĝi pri entute deko da punktoj, pri kiuj decidoj estis faritaj por relanĉi la nacian movadon.

Komitato de DKEA

Rimarkinte, ke postenoj ene de la DKEA-Komitato plu vakas pro la forlaso, translokiĝo kaj malengaĝiĝo de kelkaj membroj; konforme al la statuto de DKEA, kiu rajtigas la prezidanton nomumi anstataŭantojn por la vakaj postenoj; estis decidita la anstataŭigo de la demisiintaj komitatanoj ĉe la sekvaj postenoj: vicprezidanto, sekretario, kultura konsilanto.

La Nacia E-kongreso, Jarkunveno kaj Zamenhoftago 2017

La komitato de DKEA planas organizi la 1-an nacian kongreson de Esperanto de la 15-a ĝis la 18-a de decembro 2017 en Kinŝaso. Tiu renkontiĝo disvolviĝos kombine kun la Tago de Zamenhof kaj la jarkunveno de DKEA. Invito estis adresita al ĉiuj unuopaj esperantistoj, por ke ili povu jam nun ekprepari sin por multnombre partopreni la eventon. Diskutoj pri la pretiglaboroj okazos tra la komunik-listo kaj forumo de DKEA.

Fondo de nacia organo, nome VEKIĜO

Post serioza laboro finfine aperis prova numero de la bulteno de DKEA, nome VEKIĜO. Tiu ĉi provnumero estas kiel eta birdo, kiu ekflugas unuafoje. Tamen ĝi jam komencis traflugi la mondon perfektigonte sian flugadon. La unua numero de VEKIĜO aperos komence de la jaro 2018. DKEA bonvenigas ĉies kunlaboradon kaj invitas siajn membrojn kontribui per verkado de divers-temaj artikoloj.

Verkaĵoj de konganoj

Kongaj esperantistoj pli kaj pli komencis verki divers-teme, kaj ili fondis fakgrupon Konga E-Centro por la Daŭripova Disvolviĝo (KECDD).

La grupo havas fokusan intereson i.a. pri lingvoj, instruado, verkado, esplorado, agrikulturbredado, mediprotektado, turismo kaj arto.

Entute 7 libroj estas verkitaj kaj eldonitaj, ili estas: *Esperanto Mu Kikongo*, *Farmaba*, *El Konga Saĝumo*, *Kontraŭ Plasmodiaj Plantoj*, *Sendependeco*, *La Aventuroj de Manĝemuloj Lulendo* kaj *Jarlibro 2017*. Multaj aliaj libroj, kiel ekzemple la *Lernolibro de Esperanto en Lingala*, *Historio de Esperanto ĉe la koro de Afriko*, en formo de manuskriptoj ankoraŭ atendas sian eventualan eldoniĝon. DKEA kaptas la okazon inviti UEA apogi ĝian eldonagadon kaj vendi ĝiajn librojn en la libroservo de UEA.

Membro-kotizoj

Ĉar monkotizo helpas al bonfarto de DKEA, la kunveno invitis ĉiujn kongajn e-istojn, loĝantajn en la lando aŭ ekster ĝi, ekkotizi por subteni la asocion. La kotizoj estas fiksitaj tiel ke ĉiuj konganoj, kiuj loĝas en Kongo kotizos ĉiumonate 1 USD. Ĉiuj aliaj konganoj, kiuj loĝas eksterlande, kotizos 5 USD ĉiumonate. La kasistino de DKEA ricevas la pagon surloke, sed eblas ankaŭ (precipe por tiuj, kiuj loĝas ekster Kongo) pagi sian kotizon rekte al la konto "eiza-j" de DKEA ĉe la UEA.

Balotoj en DKEA

DKEA preparas la renovigon de siaj gvidinstancoj. La balotoj pri tiuj okazos aprile 2018 aŭ iam pli frue konforme al la aranĝoj de la asocia statuto. Ĉiuj aktivaj membroj estas bonvenaj sendi sian kandidatiĝon por enkomitataniĝi por la nova ofic-periodo. Elekta Komisiono baldaŭ stariĝos por ricevi ĉiujn kandidatiĝojn kaj prizorgi la voĉdonojn en demokratia etoso.

Partopreno de konganoj en la Universala Kongreso, Internacia Junulara Kongreso kaj ILEI-Konferenco 2018

Por prezenti al la tutmonda Esperanto-komunumo pri la kongaj kulturoj, lingvoj kaj verkaĵoj de konganoj, DKEA tra sia komitato planas partoprenigi siajn membrojn en la tri supre menciitaj internaciaj E-eventoj en la tuj sekva jaro.

Libroj verkitaj de DR Konganoj

La 7-a Afrika Kongreso de Esperanto (AKE)

DR Kongo volonte kandidatiĝas por gastigi la venontan 7-an Afrikan Kongreson de Esperanto (AKE-7).

E-instruado

Konstante kreskas la nombro de esperantistoj tra la lando danke al la agado de E-instruistoj en kelkaj urboj, kiel rimarkeblas en la konga Jarlibro. Okazigo de ILEI-seminario en 2010 kaj de AMO-seminario en la jaro 2015 forte kontribuis al tio. Helpis same en tio la libro-donacoj de SAT-Amikaro. Tiu ĉi donacis la franclingvajn materialojn kiel: *Junulkursoj*, *Cours rationnel d'Espéranto*, poŝvortaroj, ktp.

Tamen DKEA ankoraŭ malfacile provas kontentigi ĉiujn bezonojn de siaj kluboj pri lerniloj. Tiuj ĉi bezonas nun: 20 *Junulkursojn kaj suplementojn*, 20 *Cours rationnels*, 10 diction-

Naires français-espéranto/espéranto-français, 10 *Paŝo al plena posedo* kaj ekzemplerojn de la Sankta Biblio, *Aventuroj de Asterix la Gaulo*, *Privilegia Vojo*, *Ĉu vi parolas tendare*, *Plena analiza gramatiko*.

Plia grava bezono nun estas organizo de nacia E-seminario ebligonta la renkontiĝon, interpersonajn konatiĝon kaj amikiĝon de ĉiuj kongaj E-instruistoj de la tuta Kongo. Tiu ĉi aranĝo povos okazi sub la respondeco de DKEA kun la helpo de la enlanda ILEI-sekcio.

Agado-Espero Projekto (AEP).

Dum la lerno-jaroj 2015-2016 kaj 2016-2017 okazis en DR Kongo la unuaj paŝoj de tiu ĉi eksperimenta agado, rekomendita de s-ino Diane Lukes. La afero naskis grandan entuziasmon en Kongo, tiel ke dank' al la klopodoj de kelkaj kongaj esperantistoj lernejoj eĉ uzis paperan rimedujon por instrui Esperanton. Ni bonvenigas ĉies helpon, ĉu materialan, ĉu financon, por ke finfine sukcesu tiu grava projekto dank' al kiu Esperanto instruiĝos en ĉiuj bazaj lernejoj de nia lando kaj eble ankaŭ en la najbar-landaj lernejoj.

Junulara sekcio

La junulara sekcio de DKEA estas DKEJO. Ĝi tre bonfartas kaj vigle agadas kunlabore kun la landa asocio. Rezulte 9-persona delegacio de DKEJO el Kinŝaso kaj la orienta regiono partoprenis la 73-an IJK en Aného, Togolando, dum kiu la gejunuloj brilis per siaj respektivaj prezentaĵoj. Apartaj mencioj pri la junulara sekcio aperos en la dua numero de la konga organo *VEKIGO*. Same kiel la plenkreskula asocio, DKEJO planas tre baldaŭ renovigi sian Estraron.

Cetere

La kunordiganto de la Afrika Komisiono de UEA eksciigis pri la esperantistigo de s-ro Batangu Mpesa en la jaro 2015. Tiu ĉi laŭprofesie estas sciencisto, esploristo kaj ĉefa respondeculo de Universitato en DR Kongo. Li estas aktivema kaj verkema kaj jam kontribuis al la disvolviĝo de Esperanto per verkado. Pro tio la DKEA-gvidantoj unuanime elektis lin honora membro de la landa asocio.

La vizito de la kunordiganto koincidis kun la 130-a jariĝo de Esperanto, pri kiu okazis festceremonio en la sidejo de DKEA.

Emile N. Malanda

Ĉeesta Esperanto-kurso en Tanzanio

Finfine okazis la Esperanto-kurso en Bunda, Tanzanio, de la 18-a ĝis la 22-a de septembro 2017. En tiu kurso partoprenis 15 personoj el kiuj 2 venis de Kandlema E-klubo, regiono Musoma. Temas pri s-roj Mkama Magembe kaj Alphaxard Jiranga. 1 venis de la urbo Mwanza kaj tiu estas s-ino Eusebia Matiasi. La aliaj 12 personoj venis de la urbo Bunda. La kurso-ĝvidantoj estis s-roj Mulele Mbassa kaj Dismas Robert.

La okazigo de tiu kurso rezultis el konstantaj agadoj por firmigi kaj kreskigi la tanzanian E-movadon. Por decide antaŭenpuŝi tiun laboron estis lanĉita projekto Bunda E-Centro, danke al kiu la lingvo atingas pli kaj pli forajn regionojn de la lando, kie estas esperantistoj kun malforta movado aŭ esperantistoj kun nivelo de komencantoj.

Bunda Esperanto-Centro ĉiam aktivis por vigligi la Esperanto-movadon, instrui la lingvon kaj eldoni informojn pri siaj aktivajoj. La okazinta kurso estas frukto de informa agado en junio 2017 de BEC. La anonco pri la okazigo de la kurso estis dissendita al samideanoj tra la mondo! La eĥo revenis el Francio de kara Yannick Naulet, tiu korfavore akceptis subteni nian aranĝon, sendante al ni iom da mono, kiu kovris parton de la elspezoj dum la kurso.

La kurso estis interesa kaj memorinda evento por ni ĉiuj, ĉar en ĝi partoprenis eĉ 64-jaraĝulino, s-ino Regina D. Onjiko, kiu plu lernas Esperanton nun. La venonta Esperanto-evento en Tanzanio estos kurso por la ĝejnuloj. Tiu ĉi kurso okazos decembre 2017 en du urboj, respektive Mwanza de la 4-a ĝis la 8-a kaj Muleba inter la 18-a kaj la 21-a. Ni antaŭdankas vin ĉiujn, kiuj volonte povas subteni nian agadon.

Bunda Esperanto-Centro (BEC) kaj ILEI-sekcio (IST) kunlaboras por la lingva instruado

Kelkaj el la partoprenintoj de la kurso

en Tanzanio. La celoj estas vigligi la lernadon de Esperanto per okazigo de seminarioj, kursoj en diversaj regionoj de la landa teritorio. Per tiuj regulaj aranĝoj certe la movado vigliĝos, same kiel la Esperanto-kono de unuopaj e-istoj plialtiĝos!

Sed manko de lerno-materialoj, laboriloj kaj de firma rimedfonto estas bremsoj al ni plenumi nian taskaron en bonaj kondiĉoj. Tial, ni volonte bonvenigas ĉies subtenon kaj aparte invitas vin bontrove kontribui donacante iom da mono por nia agadcentro, kies kontaktinformoj estas:

BEC p/a Mulele Mbassa Makaranga, P.O. Box 25, Bunda-Mara, Tanzanio, retpoŝte:

mulelembassa@gmail.com

Mulele Mbassa Makaranga

Vi estas aktiva, vi deziras aliĝi en UEA sed mem ne povas pagi plenan kotizon. *Fondaĵo Canuto* povas helpi vin ricevi membriĝon en UEA. Bonvolu priskribi viajn agadon en la antaŭa jaro kaj planon por la nuna jaro en mesaĝo, kiun vi sendu rete al: canuto@co.uea.org.

La 73-a IJK sufiĉe glate disvolviĝis en Aného

Kongresanoj vizitis la reĝon Laté Savado Zankli Lawson VIII de Aného

La unua IJK en Afriko transiris jam al historio. Ĝi transiris al historio ne nur pro tio ke ĝi okazis kaj ĝi estis la unua afrika IJK - tion ni ja jam povis antaŭvidi antaŭ la kongreso. Ĝi restos historia evento ankaŭ pro aliaj kialoj. Jen kelkaj statistikaĵoj por bildigi.

La kongreson partoprenis 110 homoj el 27 landoj de 4 kontinentoj. Tio signifas, ke ĝi estis la plej granda Esperanto-aranĝo ĝis nun okazinta en Afriko.

La kongreso estis ankaŭ multnombre partoprenita de afrikaj aktivuloj. Al la IJK venis 52 homoj el 10 afrikaj landoj. Inter ili estis 49 junuloj (laŭ TEJO-aĝlimo, do ĝis 35 inkluzive). Tio estas grandioza afero, ĉar kiel vi scias, grava celo de la IJK en Afriko estis ebligi al afrikaj junuloj partopreni tian eventon (kio pro vizaj malfacilaĵoj ne eblis en aliaj kontinentoj). Kaj tion ni sukcesis!

La statistikoj montras tamen ankaŭ malsukcesojn. Inter 52 afrikaj partoprenantoj estis nur 11 virinoj (do 21%) kaj 41 viroj (79%). Inter la partoprenantoj de aliaj kontinentoj tiu proporcio estis proksima al balanco - 48% de virinoj kaj 52% de viroj. Tio montras, ke kvankam ni sukcesis doni senprecedendan eblon al afrikaj aktivuloj, ĝi distribuiĝis tre malproporcie inter la genroj. En tiu punkto ni bedaŭrinde devas konstati ke ni finfine ne sufiĉe sukcesis.

Se temas pri aliaj statistikoj, kiuj eble povas interesi, estas partoprenantoj laŭ aĝo:

0-11: 0 (la infana grupo ne estis kalkulita kiel IJK-partoprenantoj, pro tio estas nulo en ĉi tiu kateogrio), 12-19: 7, 20-35: 90, 36+: 13. Do, absolute nesurprize estis ĉefe junuloj - ja estas junlara kongreso.

Laŭlande plej multnombriis togolandanoj kaj beninanoj po 14 partoprenantoj, sekve estis po 9 partoprenantoj el Burundo,

Kongolando, Pollando kaj Slovakio, 8 venis el Germanio, 7 el Nederlando kaj po 5 el Italio kaj Francio. La ceteraj 17 landoj estis reprezentitaj per 1, 2 aŭ 3 partoprenantoj.

Laŭkontinente estis 52 partoprenantoj el 10 landoj de Afriko, 52 partoprenantoj el 13 landoj de Eŭropo, 4 partoprenantoj el 2 landoj de Ameriko kaj 2 partoprenantoj el 2 landoj de Azio.

4 komunik-kanaloj raportis pri la kongreso. Temas pri la loka radio *Lumière*, la naciŝtata televido TVT, la gazeto *Togopress* kaj la nacia informagentejo ATOP.

Gratulon al ĉiuj. Ni realigis tion!

La organizantoj

Kongresanoj kunmanĝas...

Impresoj pri la unua IJK en Aného, Togolando

Łukasz

Dum miaj 14 jaroj en Esperantujo mi kunorganizis multajn Esperanto-eventojn kaj ĉi tiu sendube estas inter la kelkaj plej neforgeseblaj. Ne nur ĉar paŝo post paŝo organizata plej longe, dum multaj jaroj, do tre atendata. Ĉefe, ĉar ĝi estis vere mirinda IJK, malsama ol aliaj eventoj, havanta vere fortan lokan karakteron, kvankam organizata tre internacie. Kiel ĉiam dum organizado estis momentoj pli kaj malpli facilaj, tamen neniu el la malfacilaĵoj, eĉ se surpriza, estis iel aparte peza. Miasente, se ni konas la apartan komplikecon de ĉi tiu kongreso, la evento finfine disvolviĝis sufiĉe glate. Eĉ se ni devis subite ŝovi ekskursojn kaj ŝanĝi programon - ni simple realigis tion, senprobleme daŭrigante la eventon. Finfine ĉio sukcesis!

En organizado de eventoj tre gravas du aferoj: atingi la celojn, kiujn havas la renkontiĝo kaj kontentigi la partoprenantojn. Se temas pri la celoj, kiel montras la statistikaĵoj - tiuj jamaj grandparte estis realigitaj. Ni ne povas tamen forgesi pri la longdaŭraj celoj - pri fortigo de la Esperanto-movado en Afriko, kiu espereble reliefiĝos per kreiĝo de novaj organizoj en kelkaj landoj kaj per plifortigo de la jam ekzistantaj. Tion ni povos mezuri nur post unu aŭ du jaroj. Se temas pri la partoprenantoj, laŭ tio, kion mi aŭdis de ili, ili estis kontentaj kaj feliĉaj. Tiuj, kiuj por la unua fojo havis okazon ĉeesti tian kongreson (do plejparto el la afrikaj junuloj) estis vere ravitaj pri la sperto - pri la interkultura etoso, pri la programo, pri homoj, pri ĉio. Ankaŭ tiuj, kiuj jam antaŭe partoprenis kongresojn ĝuis ĉeesti ĉi tiun vere specifan afrikecan eventon, renkonti multajn

tute novajn homojn. La partoprenantoj revenis hejmen feliĉaj, ke ili ĉeestis ĉi tiun kongreson. Ankaŭ pri tio vi ĉiuj povas esti fieraj!

Fine, mi ŝatus elkore danki al ĉiuj, kiuj kontribuis al tio, ke la unua IJK en Afriko sukcese okazis. Danke al via laboro la evento realiĝis sen iuj aparte grandaj problemoj. Danke al via engaĝiĝo la kongreso plenumis grandan parton de siaj jame mezureblaj celoj. Danke al via entuziasmo la partoprenantoj revenis hejmen feliĉaj. Ĉiuj vi meritas vere grandan dankon pro tio - pro ĉiu kontribuo. Koran dankon!

Feliĉe salutas,

Łukasz (Pollando)

Joel Muhire en la sud-kivua ĉef-urbo Bukavu/ DR Kongo

Mi revenis pasintdimanĉe hejmen de la 73-a IJK en Aného, Togolando! La kongreson mi ĝuis. Okazis multaj sesioj kaj prelegoj, famaj muzikistoj kiel Jonny, Kim kaj aliaj koncertis. Ankaŭ mi koncertis en "gufujo" en la ĉeesto de ĉ. 20 homoj.

Dum la IJK okazis prezentado pri kulturo, vestaĵoj kaj manĝaĵoj, kiujn ĉiuj bontrove povis gustumi. Mi ĝojis ricevi librodonacon por mia loka E-klubo. Okazis matĉo de futbalo. Esperanto-teamo malgajnis 8 kontraŭ 2. Ekskursojn duon- kaj tut-tagajn partoprenis preskaŭ ĉiuj kongresanoj. Temis pri vizito al antikvaj preĝejoj, akvoŝalejo, Voduejoj, pirogtransiro de la plej granda lago de Togolando ktp. Diversaj antaŭviditaj programeroj plenumiĝis sukcese. Ĉiu siakone povis partopreni en iu sesio de trejnado ktp. Mi fotis kaj eĉ faris etajn filmojn...

Joel Muhire (DR Kongo)

Lichela

Jes, ni ricevis plurajn defiojn dum la tuta IJK semajno do, nun, indas paroli pri la fakto ke tamen, ni ĉiuj ĝuis internacie Esperantan etoson kaj senton partopreni legendan eventon en Afriko.

Lichela (Benino)

Jérémie

Mi esperas ke la organizantoj baldaŭ dissendos raporton pri la ĵus finiĝinta IJK en Togolando. Malgraŭ la problemoj de diareo ĉe multaj kongresanoj, ni ĝuis agrable ne forgeseblian tutunan Internacian Junularan Kongreson en Afriko.

Jérémie (Burundo)

Koffitché

De la 5-a ĝis la 12-a de aŭgusto mi spertis nekredeblajn momentojn en Aného. La miksita kongresanoj de malsamaj kulturoj kaj rasoj kunvivis pace; tio ĉi montras ke ni povas vivi pace kvankam ni estas malsamaj. La plej granda parto neforgesebla estas la ekskurso al Togoville. La ĝemelaj kaj mirindaj arboj, kiuj klarigas la gravecon de viroj kaj virinoj en la lokaj kulturoj. Mi forgesas nek la ekskurson al Kpalime, nek la Internacian Vesperon, nek la Kultur-Lingvan Festivalon. Ĝis nun mi respertas en mia kapo la aranĝon, kie pli ol 26 landoj estis reprezentitaj. Mi ankaŭ akiris spertojn, kiuj ebligas la disvolviĝon de nia movado landa kaj kontinenta.

Koffitché (Togolando)

Mana Brinson

Temas pri la unua IJK, kiun mi ĉeestis post mia unua Afrika Kongreso de Esperanto en la ĵus pasinta jaro en Tanzanio, kie mi propraokule vidis sinjoron Stefan MacGill. La IJK en Togolando havis kongreskajeron, bedaŭrinde en ĝi ne estis nomaro de la gekongresanoj, male al la kongresa kajero de la 6-a AKE. Tamen dum la IJK ni ekskursis al akvo-falejo, kie kelkaj banis sin en la akvoj. Ni vizitis kakaujajn kampojn kaj kafarbojn. Dum longaj horoj, eble 10 horoj entute, ni sidis en aŭtobuso ekskursume. Estis multaj vidindaĵoj kaj belaj aĵoj, kiuj memorigis min pri mia hejmurbo Suda Kivuo. Se mi ne lernus Esperanton, mi ne partoprenus tiun gravan internacian aranĝon en Togolando. Mi do dankas Hans Bakker ĉar li lernigis al mi la lingvon. Ankaŭ dankon al la TEJO-stabo, kiu partoprenigis min kaj aliajn afrikanojn en tiu ĉi grava internacia aranĝo.

Mana Namutema Brinson (DR Kongo)

Francesco

Mi volas danki ĉiujn pro la mirinda sperto en Togolando. Ne tiom zorgu pri la problemetoj. Neniu vere plendis pri ili, neniu decidis foriri pli frue. Tio tute ne endanĝerigas la okazigon de UK en Afriko en la estonteco.

Francesco (Germanio)

Nova Estraro de TEJO

La komitato de TEJO elektis la novan Estraron dum la 73-a IJK - Internacia Junulara Kongreso en Aného, Togolando.

Gratulojn al ĉiuj kaj bonan laboron!

Prezidanto: Enric Baltasar

Vicprezidanto: Konstanze Schönfeld (Tuŝka)

Vicprezidanto: Francesco Maurelli

Ĝenerala Sekretario: Hoan Tran (Ĝojo)

Kasisto: Mung Bui (Feliĉa)

Estrarano: Charlotte Scherping Larsson

Estrarano: Doniben Jimenez Jaramillo

Kelkaj membroj de la nova Estraro de TEJO

Gazetaraj Komunikoj de UEA

Danke al malavaraj donacintoj al *Fondaĵo Partoprenu UK-on*, Universala Esperanto-Asocio havas la eblon subteni la aliĝkotizon de kelkaj kongresanoj dum la Universala Kongreso en Lisbono, en kelkaj kazoj ankaŭ la manĝo- kaj loĝadkoston en la plej malaltaj kategorioj kaj en esceptaj kazoj la vojaĝkoston. Homoj el iu ajn lando, kiuj ne povas mem financi la aliĝkotizon, povas kandidatiĝi.

Kondiĉoj:

- Vi estas individua membro de UEA/TEJO en 2017.

- Vi pretas ricevi kaj realigi taskojn, kongresrilatajn, antaŭ, dum kaj post la UK.

- Vi plenigas la **jenan formularon* ĝis la 30-a de novembro 2017.

En Seulo la subtenatoj ĉefe helpis pri fotado, filmado kaj en la Libroservo de UEA, sed la taskoj povas esti tre variaj - ricevu subtenon kaj helpu la sukcesan okazigon de la plej granda Esperanta-renkontiĝo, kandidatiĝu nun!

* La ligilo al la formularo:

https://docs.google.com/forms/d/1sjPOHuKJl_sA-1K1dau8h58jnfVBhjs8fkTBgr_uLDo/edit

Fariĝu diplomita Esperanto-instruisto en Madrido

ILEI kunlabore kun Katalin Kovats, redaktoro de *edukado.net*, aranĝas intensan trejniĝon pri instruado de Esperanto dum la 51-a ILEI-kongreso en Madrido, Hispanujo.

La formado konsistas el du partoj: reta preparkurso pri metodiko plus partopreno en seminario kun ĉeestaj atelieroj kaj ekzamenoj.

Reta preparkurso

La reta teoria kurso baziĝas sur mallongigita kursmaterialo de RITE (privata kurso de E- de Katalin Kováts, trovebla en la Klerigejo de *edukado.net*, <http://edukado.net/klerigejo/rite>), sur ties 26 lecionoj pri metodiko kaj 14-leciona gramatika kurso. Por ambaŭ studobjektoj la unuoj konsistas el teoria parto, testo kaj hejmaj taskoj, kiuj estas individue analizataj kaj taksataj. La lastaj lecionoj de metodiko preparas la studentojn al la dumkongrese prezentota modelleciono.

La materialo estas ampleksa, necesas plurmonata diligenta studado por trakti la lecionojn kaj plenumi ĉiujn taskojn.

Ĉeesta seminario por praktiko

La teorian retan kurson sekvas dum la kongreso/seminario: 4-taga ĉeesta formado, kun 6-hora programo tage dum la ILEI-kongreso.

En la seminario la partoprenantoj laboras tage en proks. duhora ateliero pri instruado, traktante konkretajn metodikajn taskojn.

En tiu ĉeesta programo okazas ankaŭ la prezento de la 15-minutaj modellecionoj de la kandidatoj. La modellecionojn la kandidatoj prezentos kadre de kurso, kiun gvidos Katalin Kovats, kaj kiun la trejnatoj observas. Ili inter-

venas laŭplane kun siaj lecioneroj. La prezentoj ĉiutage estas publike traktataj kaj taksataj en la seminario.

Ĉar tage eblos nur maksimume 6 ekzamenlecionoj, la nombro de la seminarianoj povas esti maksimume nur 24.

La sukcesintoj en la teoria reta parto kaj en la praktika seminario surloka ricevos diplomon de ILEI pri la instruado de Esperanto.

Partoprenkondiĉoj

Kono de Esperanto minimume je B2-, sed prefere je C1- aŭ C2- niveloj. La aliĝintoj havos skajpan intervjuon kun Katalin Kovats. Kosto de la formado: por la partoprenantoj de la ILEI-kongreso en 2018 estos 55%-a rabato de la RITE-kursoj <http://edukado.net/klerigejo/rite/kotizo>.

Jen la rabatitaj prezoj: Baza kotizo: 200 eŭroj, A-landoj 130 kaj B-landoj 80 eŭroj.

Pri eventuala stipendio la kandidatoj informiĝu ĉe la Landa Asocio, ĉe ILEI aŭ ĉe privatuloj.

Tiu kotizo inkludas la retan kurson, liberan aliron al ĉiuj instrumaterialoj de *edukado.net* kaj ĉeestan seminarion en la kongresa semajno julie 2018 en Madrido. (La kosto ne inkludas kongresan kotizon, nek la loĝadon kaj manĝojn).

Jamaj studentoj de RITE povas sen plia pago partopreni la praktikan, dumkongresan parton, sed necesas, ke ankaŭ ili anoncu sian intencon frue.

La reta kurso startas la 16-an de oktobro 2017. Aliĝi eblas ĉe rite@edukado.net kun kopio al mirejo.mireille@gmail.com.

Mireille Grosjean

Joel Muhire, leviĝanta stelo de E-muziko en Afriko

Naskita la 22-an de julio 1989 en la vilaĝo Ruanguba, regiono Rutshuru en DR Kongo, Joel Muhire Ndaziboneye konis malfacilan infanaĝon same, kiel multaj samkontinentanoj cetere. Sed tiu junulo sukcesis per sia obstino kaj konstanta laboro elturniĝi. Li estas unu el la nuntempaj afrikaj Esperanto-muzikistoj per sia unua albumo *Esperanto, ilo de paco*. Temas pri ĉirkaŭ 44-minuta DVD kun 10 pecoj de leĝera muziko, kun tekstoj mesaĝoplenaj kaj filmitaj en bela afrika etoso.

La plileviĝo kaj engaĝiĝo de Joel kondukis lin vojaĝi al la 73-a IJK en la togolanda urbo Aného, alia defio, kiun li sukcesis do. En la kongresa semajno li faris koncertojn. Li ĝuigis agrable per sia bela voĉo kaj kreiva talento pli ol unu kongresanon en la gufujo kaj en aliaj programoj.

Oni povas nun provaŭskulti ĉiujn pecojn (*Al nia lingvo, Esperanto ilo de paco, Nova jaro, Paca Batalilo, Lernu Esperanton, Por la mondo, Ponta lingvo, Rep-kanto ilo de paco, Omaĝe al niaj geavoj kaj Ni protektu la naturon*) kaj pli detale konatiĝi kun la diversaj agadoj de Joel per la retpaĝo: <https://senopone.wordpress.com/albumo>.

La DVD aĉeteblas ĉe la libroservo de UEA: 9.90 €, sesona rabato ekde 3 ekz. Sed oni povas ankaŭ mendi unopajn kantojn aŭ la tutan albumon en formato mp3 ĉe: <https://esperanto.berlin/wp-inventory-klarigo/muhire>.

Dankon pro partopreno en la strebo konigi afrikajn kulturojn kaj valorigi la kontinentajn talentojn en Esperanto.

Adjé Adjévi

Esperanto en Afriko estas trimonata oficiala periodaĵo de la Afrika Komisiono de UEA pri la Esperanto-movado en Afriko.

Redaktas: Adjévi Adjé, 06 B.P. 61807, Lomé, Togolando; tel.: +228 902 57 549, 995 72 623.

Kion faras via landa asocio aŭ via loka E-klubo en via loĝloko? Bonvolu verki kaj sendi artikolon pri tio. La redakcio akceptas ankaŭ fotojn. Bonvenaj kompreneble estas ankaŭ sugestoj, konsiloj, komentoj por la plibonigo de la bulteno al: adjevia@gmail.com

Limdato por la numero 33: la 30-a de novembro 2017

Membroj de la Afrika Komisiono de UEA:

Kunordiganto: S-ro Emile N. Malanda, **Sudafriko**
Vickunordiganto: S-ro François Hounsounou, **Benino**
 S-ino Adeline Tony Umutoni, **Ruando**
 S-ro Adjévi Adjé, **Togolando**
 S-ino Alexandrine Omba Tshamena, **DR Kongo**
 S-ro Assane Faye, **Senegal**
 S-ro Alfred Arthur, **Ganao**
 S-ro Arlain Kizeyidioko, **DR Kongolando**
 S-ro Doumagnon Koffi, **Togolando**
 S-ro Hassano Ntahonsigaye, **Burundo**

Pli da informoj pri la afrika movado haveblas per: www.esperanto-afriko.org